

Mnogovrstne novice.

* *Avstrijska armada*, ktera v začetku vojske leta 1859. ni štela več kakor komaj 600.000 vojakov, jih bode po dovršeni novi osnovi imela 1 milijon in 230.000. Redna armada šteje 770.000 vojakov, ki so razdeljeni v armado za linijo, reservo in namestovanje. Konjikov je 59.000, topničarji imajo 1500 topov (kanón). Poleg te armade je rezervistov in brambovcev 5—600.000. Aktivna armada je razdeljena v 80 linijskih in 80 rezervnih polkov (regimentov).

* *Strašna nesreča na železnici francoski (orleanski)* se je pripetila 19. dne junija. Vozovlak z blagom je trčil s tako silo z vozovlakom napolnjenim z ljudmi skupaj, da je ta bil ves razdjan in se od ognja iz mašine vnel. Plamen je bil tako strašen, da ni bilo moč rešiti ljudi: v kratkem času so bili vozovi in ljudje (kakih 30 oseb) — oglje! Veliko pa jih je hudo zasmojenih.

* *Vročina v New-Jorku* (v severni Ameriki) je letos tako huda, da je 2. dne t. m. 75, 3. dne t. m. pa 45 ljudi za sončarico umrlo (to je, po solncu so se jim možgani vneli). New-Jork leži kakor Neapolj pod enako širjavno stopinjo, vendar je v Novem Jorku pozimi bolj mrzlo kakor v Neapolji, poleti pa je ondi huda vročina.

* *V našem cesarstvu* zdaj „Avstrijo-Ogerska“ imenovanem, je 92 odstotkov katoličanov, to je, med 100 prebivalci 92 katoliških kristijanov, in vendar — kakor sam protestantski Šuzelka v „Reformi“ pravi — velja dandanes v Avstriji to za najvišjo stopinjo liberalizma, da se svoboda katoliške cerkve, duhovnov in papeža zatira. Kar le grdega se kak liberallec izmisli, to sme govoriti in pisariti, kakor le hoče!

* *Živine v tuje dežele* se je iz našega cesarstva prve kvatre letošnjega leta prodalo: 11.945 volov, 7705 krav, 1676 mlade živine, 11.744 telet, 25.777 drobnice, 5671 jagnet in kozličkov, 41.392 prešičev starejih, 2320 pa mladih. Iz doljne Avstrije, Štajarskega, Kranjskega in Moravskega se ta čas v tuje dežele nič ni prodalo.

* *Za veliko dunajsko razstavo* se je iz našega cesarstva v vsem skupaj oglasilo 14.061 razstavnikov; deželna komisija na Dunaji jih je naznanila 5112, v Pragi 536 (sila malo), v Reichenbergu 725, v Hebu 271, v Palzenji 97, v Budejevicah 56, v Brni 723, v Olomucu 299, v Tropavi 660, v Krakovem 200, v Lvovu 90, v Brodih 130, v Črnovicah 61, v Lincu 410, v Salzburgu 52, v Innsbrucku 154, v Bocenu 192, v Roveredi 165, v Trgu (Feldkirchen) 95, v Ljubnem (Leoben) 108, v Gradcu 239, v Mariboru 65, v Celovcu 267, v Ljubljani 172, v Trstu 188, v Zadru 115, v Spletu 132, v Dubrovniku 39, v Kotoru 56, v Peštu 2501. — Nekoliko pomnožila se bo ta razstava še po razstavniki, ki bodo v tako imenovano „začasno razstavo“ poslali: živo živino, zaklano perutnino, mleko in sir, presno sadje, rastline, cvetlice itd.

Dopisi.

Iz Gorice 7. julija. — „O, ce špetakul!“ je marsiktera goriška babica danes vskliknila, ko je videla vhod tržaških in tukajšnjih „ginnastikov“. Danes namreč so tržaški lahonski telovadci prišli naših obiskat. Tak „špetakul“ spravi vse mesto na noge. Vhod z muziko in društvenima zastavama so imeli od kolodvora po nekterih imenitnejših ulicah in čez Travniki v telovadnico pri mestnem vrtu. Tam ceremonielno pozdravljanje, potem obed v raznih gostilnicah, pred katerimi vihrajo zastave z goriškim in tržaškim grbom; popol-

dne nov „špetakul“ pri Katarini-u na vrtu; ponoči bo Travniki razsvitljen. Mislite si k temu cartane pobratimije, govore, vpitje in petje — in popisano imate vso (demonstrativno?) veselico najskrajniše italijanske stranke goriške in tržaške. To je — ako se ne motimo — nekako hladilo tisti tukajšnji („Isonzo“-vi) stranki, ki je uni pot o mestnih volitvah propala. — Te „liberalne“ laške stranke najskrajniša levica je začela včeraj izdajati humoristično-satiričen list s karikaturami pod naslovom „Il Pettine“ (glavnik), kateri bo česal tisto stranko, ki je o mestnih volitvah zmagala. Prvi list — ki je imel več surovosti, nego humóra — je gospódka konfiscirala, pa prepozno, ko so ga že povsod po mestu bili razdali. Dr. P. je v listu naslikan kot kameleon, potem nek profesor, kterege je v gostilnici neka natakarica natolkla, in slednjič „Gorica“ uklenjena in jokajoča se zaradi slabega (!) izida poslednjih volitev. Dalje se nahaja v tem listu brezverska pesem na papeža itd. „Pettine“ je prvi list te baže v Gorici. Kaj hočete še več napredka?! Le še Gašpar Martelanec bi se moral preseliti k nam in ustanoviti zraven slovenskih dveh političnih listov še enega ilustriranega, pa bi potem Nemec rekel: „Herz, was willst Du mehr?“

Zdaj pa še eno smešnico. Tukaj je nek profesor Kn. (na realki), kateri, kakor hitro je vtaknil pred 3—4 meseci nos v naše mesto, že v vseh razmerah pisari v „Deutsche Zeitung“ (ktera je, nekaj časa sem) leiborgan nekterih nemških in — lahonskih krogov. Omenjeni dopisnik in njegova iz tujih še le došli Nemcev obstoječa klika je sklenila zvezo z „Isonzov“-ci v namen, da pošilja dopise v „Is.“ smislu v „Deutsche Zeitung“, ktere potem „Is.“ ponatiskuje. V predzadnjem listu je prinesel „Is.“ zabavljiv popis onega škandala z omenjenim prof. K., pa je vpletel va-nj nemške besede „die Träger der Kultur und Sittlichkeit“, češ, da med nemškimi kulturträger-ji se nahajajo profesorji à la K. To je vzročilo strašno razdražbo v „nemškem“ taboru. Kn. & Comp. so že hoteli „küdati“ „Isonzo“-u prijateljstvo. „Mi vas podpiramo — so rekli; mi smo še liberalniši, nego vi; — zakaj nas žalite? Na to je prinesel včerajšnji „Is.“ izgovor, da ni hotel žaliti „učenega in velikodušnega nemškega naroda“, ampak da „Träger der Kultur...“ so mu le profesorji, ki prihajajo iz Českega in Moravskega, sicer pa da ostane on („Is.“) pri tem, da nemških šol v Gorici neče in da bratje Nemci morajo priznati italijanski značaj našega mesta. Bo li to nemškim učnjakom prav? Kdo vé? Res! zelo mikavne postajajo razmere v Gorici, in to vsak dan bolj. — Zanimivo je tudi še to, da se stari, premagani mestni očetje z županom vred vkljub vladnim poveljem nikakor nočejo umakniti novoizvoljenim, zato ker je stari zbor dve volitvi ovrigel, vlada pa ju ima za veljavne. Kaj tacega nismo še doživeli!

Trst 30. junija. — Ker so „Novice“ še vsako zanimivo „besedo“ zapisale v svoje listine, naj zapišejo tudi to, ki je bila 23. junija v priznanje hvalevrednega sodelovanja gg. Katalana, Poženela in Remca, gospé Kravsove, gospodičin Veselove, Hučkove in Altanove, pa dečka Dolinarjevega. Občinstvo je bilo jako zadovoljno s prijetno veselico.

Iz Gradca 2. julija. A—č. — Včeraj je mesto naše bilo nenavadno živo. Po ulicah in trgih so vihrale zastave v mnogoterih razlikah, vendar bilo je največ in največih med njimi nemških. In kaj je vse to pomenilo? Obhajali so namreč nemški „Feuerwehrtag“; zato je prihitelo požarnih stražnikov od vseh krajev. Ob 11. uri včeraj so imeli od kolodvora v mesto slovesen vhod; sprejeti so bili povsod z gromovitimi „heil-i“. Jako mi je dopadlo to, da, ko pridejo Zagrebčani,

in jih Gračarji kakor druge, pozdravijo s „heil-om“, vsi kakor iz enega grla jim odzdravijo z gromovitim „živio!“ Radoveden sem bil potem, kaj bodo storili Ljubljancanji, al — prvi je „heil-al“ Doberlet in tropica njegova je „heil-čkala“ za njim. Všeč mi je bilo postopanje deželnega odbora, da na deželni hiši ni bilo nemške zastave, ampak le cesarska in štajarska. Mnogim je to jako v oči bodlo; prusjaki ne pomislijo, da deželni odbor zastopa ravno tako slovenske, kakor nemške Štajarce. Toliko več nemških zastav pa je vihralo iz mestne hiše. Dotični odbor je povabil tudi dijake tukajšnjega vseučilišča in tehnike, da se vdeležijo slovesnosti. Al prišli so le tehniki, — vseučilišče ostalo je popolnoma neutralno. Spremljali so došle požarne straže skozi mesto in zadnjič pred mestno hišo, kjer se je govorilo in „heil-alo“, da ni bilo niti konca niti kraja. Toliko imamo zdaj „Feuerwehr-e“ tukaj, da, če začne Gradec tudi na vseh štirih voglih goreti, bi ga pogasila gotovo sama senca „feuerwehristov“. Sicer pa mislimo, da tako prusko-nemško zviranje je prav zato, da se dražijo nenemški narodi in plamen narodnega sovraštva čedalje dalje šviga! Kar je župan dr. Schreiner, še bolj pa, kar je kramljal luterski pastor Schulz, bilo je tako skandalozno, da se je čuditi, da te pruske demonstracije je priča bil ces. namestnik!

Iz Ljutomera. (*Čitalnica naša*) napravi v nedeljo 14. dne julija popoldne izlet v Središče v gostilnico g. Klobučarja pri kolodvoru, kjer se bode govorilo, deklamovalo, popevalo in predstavljala šaloigra „To sem bil jaz“. Bode tudi godba in ples. Vabijo se k obilni vdeležbi gg. družabniki in drugi, zlasti pa slavni čitalnici v Ptuj in Ormužu. Odbor.

Iz Celja 5. julija. (*Dekán Tutek in dr. Jug iz Št. Lenarta.*) Včeraj se je končala pravda, ki jo je dr. Jug, veliki nemčur, napel zoper dekana Tutek-a, narodnjaka, zato ker je dekan — le v brambo svoje časti, — dal v časnik „Marb. Ztg.“ natisniti ono pismo, ki jo je izročil županstvu Št. Lenartskega, naj Agato Holzovo, omoženo ženo, spravi iz hiše dr. Juga, ker njeno skupno življenje že več let dela strašno pohujšanje v vsej okolici, in ga sam lastni mož razuzdane žene v eno mer s pismi nadleguje, naj kot duhovni pastir ne trpi tako očitnega prešeštva. Ker dr. Jug, kteremu je županstvo poslalo dekanovo pismo v opravičenje, je na to silo razžaljiv spisec zoper dekana natisniti dal v mariborškem nemškem časniku, ni ostajalo dekanu družega nego to, da je celó gori omenjeno poročilo, kakor ga je poslal županstvu, v istem časniku natisniti dal. Zato je dr. Jug, razžaljenega se čutivši na svoji časti (!), tožil dekana. 2 cela dni je trajala končna obravnava, ker je bilo okoli 40 prič zaslišanih. Dr. Kozjek je zagovarjal Juga, dr. K. Ipavc pa dekana. 12 porotnikov je bilo pričujočih; dr. Jugu niso bili po volji, češ, da so preveč „klerikalci ali narodnjaki“; al ker njegov protest ni obveljal, je nekterim, ktere si je za manj „klerikalne“ mislil, pisma pisal, rekoč, da v tej pravdi ne gré toliko za osebno reč, ampak za „nemško stransko“ (!) Priče so manj ali bolj potrjevale vse, kar je dekan županstvu pisal, le zaslepljeni stavec, revež na pameti in telesu, je svojo ženo, ki jo je poprej zmirom „prešestnico“ črtil, zdaj imenoval „ljubo ženo“, dr. Juga pa „dobrega“ gospoda. Porotnikom je bilo vpričo grdihi reči, ki so jih slišali, lahko razsoditi, da dekan ni žalil časti dr. Jugove; zato so enoglasno izrekli, da dekan Tutek ni kriv; sodnija je potem dr. Juga in njegovo Agato obsodila, da plačata vse sodniške stroške, kterih zavolj veliko prič, ki so prišle k obravnavi, bode okoli 1500 gold. Cesar je Jug iskal, je skupil. Mi bi nesramnemu nemčurju, ki

gré tožit, ko vendar vé, pri čem da je, le samo to rekli: „wärsť nit aufi g'stiegen, wärsť nit obe g'follen“!

Iz Kostanjevice. (*O „dobrem gospodarji“ dalje.*) Naj še to povem, da se popolno razjasni, kako Gač skrbi za mesto. — Naše mesto je imelo svoje pravice popisane na pergamentu. Shranjene so pa bile pri „dobrem gospodarji“. Pa ker Gač ni le „dober gospodar“, temuč tudi dober človek, zato je včasih dal kteremu pogledati staro, častitljivo listino. Kar zgine pergament! Kostanjevičanji primejo Gača: kje je pergament s pravicami? Pa „dobri gospodar“ se nevednega in nedolžnega dela, kakor otrok, ki krugljo vbije in čepinje gleda ter pravi: „jaz nisem vbil“; — in Gač skomolcava in pravi: „ne vem, kje da so pravice!“ Ni mi ravno treba na široko razlagati, da meščanje sum na-nj mečejo, da jih je on kakor koli zapravlil; in to po vsi pravici; vsaj je on odgovoren za to, kar je hranil in kar ni njegovo. — Gač! ali ni to strašno slabo gospodarstvo, da ste mesto pripravili ob dragoceni pergament?! — In če ste staro listino komu izročili, ali ni to grozna zanikarnost, da še ne veste, komu?! — Če pa veste, komu? — ali ni to velika hudobija, da ne poveste, da bi mesto moglo prijeti tatú?! — Kam pač smo prišli, da „dobri gospodar“ mestu zapravlja svetinjo. Ako nam Gač dokaže, da je kdo drug častitljivo listino zapravlil, onda odpade od njega sum, ki mu ne dela nič časti. Zato, poslušajte me Gač: Požurite se, svoje dobro gospodarstvo pokazati še s tem, da nam v roke spravite in daste grdobnega zapravljevca mestnih pravic. Hvaležni Vam bomo zato vsi. Mi Kostanjevičanji tirjamo javno od Vas, da poveste, komu ste jih dali. Kot „dober gospodar“ bi bili morali vse žile napeti, da nazaj dobomo dragoceni zaklad! — Ako nam pa tega ne storite, Vas bodo meščanje vedno dolžili. Vam so bile dane, Vi jih morate nazaj dati! Ako nam jih nazaj ne pripraviti, zdihniti moramo: Bog nas kmalu reši tako „dobrih gospodarjev“ za mestne pravice, kakor ste Vi! (Konec prih.)

Iz Dolenskega 20. maja. (*Dalje.*) — Pa akoravno se od duhovske strani potem Gaču spremstvo presv. rešnjega Telesa pri velikonočni procesiji dovoli, to njegovi in njegove svojbine oholosti in drzovitosti še nikakor dosti ni; škandal hočejo imeti in ga tudi napravijo. To pa se je zgodilo tako-le: Veliko soboto večer Gač priselši v hišo nekega poštenega mestjana, ki je ob enem vodnik, pa bi se smel tudi imenovati „duša“ mestjanskega kora, vrže celi snopič papirjev na mizo. Nekaj časa hodi Alojzij molčé po sobi gori in doli, kajti vedel je, da pri tako značajnem možu kot je ta vodnik, ne bo ravno lahko. Čez nekaj časa pa vendar-le pravi nekako tako-le: No, Kržičnik, vi se boste tukaj-le podpisali, za vami se bodo pa drugi; to bomo potem stotniku Kalinu izročili in mu tako naznanili, da za-nj ne maramo več. Zakaj pa to, strmeč vpraša vrli vodnik. Gač nič prav ne vé odgovoriti na to, kaže le nesramne spise, v kterih Kostanjeviški „Tagbl.“ lažnik silno dražljivo hujska zoper g. stotnika in Kostanjeviškega g. župnika. Kaže in bere tudi umazano listino, češ, da še celó v Ljubljani imajo tako slabe zaumene o tukajšnji duhovščini in g. stotniku (da se iz njih norca delajo), toraj ga tudi Kostanjeviški mestjani ne morejo in ne smejo kot svojega poveljnika imeti. Na vodnikovo zavrnenje, kdo pa take nesramnosti in laži v Ljubljano poroča — zapeljivec — omolkne. — Saj ne mislim, da bi se mu stotnikova čast popolnoma vzela, nadaljuje zopet Gač, ampak da bi bil le kakor v pokoji. Da bi skušnjavec svoj peklenski namen lože dosegel, pika zopet duhovščino, najpopred vrlega gosp. župnika, potem pa g. kaplana, za ktereja je že tako rekoč dekret v svojem žepu stiskal. Pa vse nič ne zda, značajnost in

poštenost vodnikova je neomahljiva. Zdaj prosi, naj bi vsaj njegovega sina, tudi gardista dal, da bi podpisov zoper stotnika nabral, pa tudi to mu spodleti. Na vprašanje: kdo bi vendar za to res prav nespametno početje bil zadosti zrel, se mu nalašč nasvetuje nekdo, od kterege se je dobro vedelo, da tako zlobnega opravlilstva prevzel ne bo. Gač, ki je dobro vedel, ako tega vrlega vodnika za-se pridobi, da mu bo potem pri družih gardistih veliko lože šlo, jo zaradi tako slabo opravljenega „gschäfta“ pobriše skozi vrata ves čmern in pobit. Tužnega srca lazi v nočnem mraku okrog, duhtaje, kaj mu je zdaj početi. Lojzel si je bojé res domišljeval, da se mu bodo meščani kar na njegove sladke besede in potuhnjeno obrekovanje kakor za metlo udali, da tako z njihovo pomočjo vrlega stotnika kar gladko pomete s poveljniškega častnega mesta, na-nj pa svojo ošabnost posadí. Pa grozno se ogoljufa. „Tako ne bo nič, drugače moram pričeti, ako hočem kaj vloviti“ — si misli proti stražnici leteči zapeljivec. „No! fantje, tukaj-le se podpišite, da ste za to, da ostane naš kor tako kakor je bil dozdej, samo za vodnika Kržičnika mi zgoraj prostor pustite“, jih nekako prav prekanjeno nagovori, kazaje jim nek papir, na katerem je bilo zgoraj pisano, da so podpisani zato, da se gosp. stotnik odstavi. Al tega jim Gač ne pové, pa tudi bojé brati ne dá. Tako jih je na stražnici res vlovil kakih 17 ali 18. Kdo izmed gardistov bi si bil pa tudi le misliti mogel, da si bo nadlajtenant drznil kaj tacega zoper lastnega stotnika počenjati in gardiste tako za nos voditi.

Ravno tisti večer se zbere družbica tukajšnjih liberalcev pri nekem gostilničarji zunaj mesta. Bili so tu Podboj, Sever, župan, Šusteršič, c. kr. uradnik in lajtenant mestjanskega kora, Gač Alojzij in Fr. Kržičnik, bobnar pri koru, ki je še vselej na finfarski strani bobnal. Iz pivnice se na enkrat naredí umazana kovačnica obrekovanja zoper poštenega g. stotnika. Zvijajčno se vabi vodnik Zalokar v pivnico, kterege zlasti Podboj za Gača in zoper stotnika obdeluje, češ, da tako tudi mora biti, da jutri Gač komandira, zažugavši, da drugače puške zgubijo, za kar on (Podboj) dober stoji. Al tudi pri tem značajnem vodniku bilo je vse prigo-varjanje in žuganje zastonj. Drugo jutro Gač že na vse zgodaj gardiste lovi ter za-se pridobiti jih si prizadeva ne le s sladkimi besedami, temuč tudi s pijačo in smodkami. Na zadnje pa v svoji nadlajtenantovi opravi pridrví k mestjanskemu krdelu, katero večidel že zbrano pred stotnikovo hišo čaka prihoda svojega poveljnika. Al čudite se grozni drzovitosti tega človeka! On svoje nesramno obnašanje zopet prične in to vpričo častitljivega starčeka, ki že 54 let služi pri koru, kterege so gardisti še le lansko leto z Gačem vred s stotniško častjo poslavlili, in zoper kterege se ne more, kakor so gardisti enoglasno izrekli, nobeden ne tudi v najmanjši reči pritožiti. Vodnik Kržičnik, kterege se Gač najpopred loti, nagovarja ga, naj gré k stotniku v sobo in naj mu pové, da se danes v paradi ne sme prikazati, kajti danes bo on (nadalajtenant Gač) komandiral, odgovori: „gospod, pustite danes vse to v miru. Na to se brž tudi skoraj vsi drugi gardisti oglasé, da tega ne dopusté, da bi se s poštenim stotnikom tako sramotno ravnalo. „Zakaj ste se pa sinoči podpisali? Gač na to jezno zarenčí. „Kaj! mi smo se zoper svojega stotnika podpisali? to ni res, to je goljufija“ — se gardisti vsi nevoljni zopet oglasé. Gač, videvši, da tako ne bo nič, zopet bolj polahkoma prične, rekoč: „ali mi moramo tudi na svojo čast kaj držati“. „Gosp. Gač — nek gardist ves nevoljen odgovori — ko bi vi na svojo čast in čast našega kora kaj gledali, bi kaj tacega ne počenjali.“ Zdajci Gač zažuga, da on odide in da nikdar

več ne pride, dokler bo ta stotnik. Vodnik Kržičnik si prizadeva z lepo vse poravnati rekoč: „Gosp. Gač, idite z nami v paradi, drugače bo vse po fari reklo, da vendar-le niste smeli v uniformi se prikazati“. „Naj govore ljudje kar hočejo, bodo že „cajtenge“*) („Tagblatt“) govorile“. (Dal. prih.)

Iz Šmartna pri Litiji. (Poslano.) Litijskim občanom! Ker me v zadnjih „Novicah“ zaradi neke meni neljube in od mene nezakriviljene reči javno kažete svetu za pisalca „Brenceljnovega“ članka o gosp. dekanu Rusu, moram javno povedati, da to ni res in da sem bil po krivici dolžen. To Vam more potrditi „Brencelj“ sam.

Miha Sajè, beneficijat.

Iz Lozic pri Ipavi. — Kdor se je kedaj iz Pivke v Ipavo pripeljal, ne bo kmalu pozabil strmih Rebrnic. Kakor po strehi so morali vozovi počasi doli rožljati; gorjé! če se je vozniku zavira utrgala; brž so bili voz in konji v grabnu. Ko si srečno v prijazno ipavsko dolino prišel, te je prva ipavska vas Lozice pozdravila. Vedno dan in noč, v praznik in delavnik se je razlegalo tukaj rožljanje vozov, kričanje voznikov, pokanje bičev. Tukaj se je vsak težji voz, vsaka pošta ustaviti morala, da so jej pripregli vole, da so vozove do Razdrtega čez Rebrnice spravili. Ljudje so imeli mnogo živine in vedno so bili na cesti; ni čuda, da so zanemarjali njive in ngrade. Pa vsaka reč le nekoliko časa trpi, tako tudi zaslužek na cesti. Pripihala je železnica v Trst in Gorico, ter pustila v strani Ipavsko dolino. Naredili so novo cesto pod Nanosom, ktera se je Rebrnic in Lozic ognila, in Lozice so postale najmirnejša, najsamotniša vasica. Zaslužek za priprego (vorspan) je šel po vodi. Ložičanom je bilo misliti, kaj bo? Odgovor na to vprašanje je bil kratek: poprijeti se zemlje. In res so tako storili. Zdaj, ko ni ceste, živijo ljudje bolj mirno in bolj srečno, po dnevi delajo, ponoči spijo, živine imajo več in bolj rejene, vsled tega ngrade in polje, kar ga imajo, bolje gnojijo, ter tako vsega, posebno vina, več pridelajo. In ravno letos je polje bogat pridelek obetalo in trta prav dobro kazala; nadjali smo se izvrstne letine.

Al človek dela mnogokrat račun brez krčmarja. 2. dan t. m. popoldne je silna toča v kratkem času skoraj ves pridelek uničila in nado kmetovo pobila. Žalostno so se ljudje ozirali po zrelem žitu, ki je pomendrano in potreseno po njivah ležalo; s tužnim srcem so gledali trte, na katerih je le sém ter tje med raztrganim perjem kak okosman in obit grozdič še obvisel! Gorjé nam! kaj bo, kaj bo! — so ljudje zdihovali. Da nam bi saj vlada davke polajšala in odpisala. Upamo, da slavno glavarstvo v Postojni, katero je letos marljivo skrbelo za siromake na Pivki, tudi našim nadlogam ne bo zapiralo očes in srcá. (Kon. prih.)

Iz Ljubljane. — Kar smo unikat rekli o strahovitosti sestavku „Laibacherice“, s katerim je obhajala imenovanje grofa A. Auersperga za c. kr. deželnega predsednika, graja je brez taktno tako pisarijo, ki dotičnemu več škoduje kakor koristi, to se je res tudi zgodilo. Vsi samostojni časniki na Slovenskem in zunaj dežele, kateri ne prisegajo na „večnost“ sedanjega ministertva, so se zavzeli nad tem, da vladni časnik, kakor „Politik“ pravi, novega deželnega predsednika deželi skoro za Haynau-a napoveduje, ki bode z vislicami hodil od kraja do kraja in „večni molk“ ukazoval svetnim in duhovnim osebam, katerim decemberska ustava

*) Res, da časopisi zdaj o tem prigodku govore, a ne lažnjivi, ampak večidel le pošteni, ki Gačevi zlobnosti in oholosti nikakor slave ne pojó. „Tagblatt“ pa se ve da o tem noče nič vedeti in toraj rajši molčí. Njemu je zadosti, da je le duhovščino in pošteno narodno stranko počrnil. Pis.

noče biti evangelijski. O taci pisarijah mora previdni človek res reči: „Bog! varuj me taci prijateljev, sovražnikov bodem se sam varoval“. Nemčurska koterija za gotovo pričakuje in z rokami in nogami dela na to, da se razpusti deželni zbor kranjski, češ, da po silovitosti takošni, kakoršna je bila zadnji čas na Českem in Hrvaškem, se tudi kranjskemu zboru pridobi večina nemčurska in brezverska. Al naš narod vé, komú more zaupati, in je to sijajno pokazal pri tolikih volitvah, pa bode gotovo zopet pokazal, če bo treba. Če se volilci niso bali grozovite zime zadnjih volitev, ne bodo se bali tudi afrikanse vročine — pod starodavno slovensko zastavo: „za vero, dom, cesarja“. Našim prijateljem po deželi pa že zdaj živo priporočamo: pozor!

— (Iz družbe kmetijske.) V poslednji mesečni seji pod predsedstvom barona Wurzbach-a se je vsled poročil dr. Jan. Bleiweisa obravnavalo mnogo stvari; važnejše so bile sledeče: Ministerstvo kmetijstva želi v razstavi dunajski na ogled postaviti pluge vseh dežel, tedaj tudi na Kranjskem navadne starodavne; tri oskrbeti je odbornik Lasnik na-se vzel, enega (kraškega) pa odbornik Peter Kozler; — c. k. ministerstvo naj se vnovič prosi denarne podpore za razstavo; — ker bode septembra meseca družba kmetijska spet po licitaciji prodajala obče hvaljenih Sufolških prešičev, naj se oglasijo gospodarji naši, ki so si mladih čiste krvi priredili iz lani kupljenih: ali jih prodado in po čim? — razpiše naj se oklic za prošnje taci gospodarjev, ki želijo bike in ovne letos dobiti, da se oglasijo do konca avgusta; poseben oklic bode razložil vse, kaj naj se v prošnji pove in pa dokaže; — zagotovilo fajmoštra g. Tomca v Suhorji, da napravi občinsko trtnico, se z veseljem sprejme in za to mu 120 gold. podpore zagotovi; — obljuba g. dekana Strucelj-na, novoizvoljenega predsednika podružnice kmetijske, da v notranjski Bistrici tudi napravi občinsko trtnico, se je radostno sprejela; — 2 lota svilodnega semena po vitezu Gutmannsthal-u posebno hvaljenega plemena, „Nostrani“ imenovanega, naj se naročita.

(Kon. prih.)

— (V seji dežel. odbora 5. julija) je bilo sklenjeno, da se deželni odbor na pismo njegovo slovó osebno pokloni odstopivšemu deželnemu predsedniku gosp. baronu Wurzbach-u. — Županstvu v Kostanjevici se je na ponovljeno prošnjo mnogih občanov velela volitev novega občinskega odbora, ker je triletna doba sedanjega občinskega zastopa vže davnej minula. — Na vlogo županstva v Škofji Loki za novo volitev občinskega odbora se je županstvu naročilo, naj stori potrebne priprave za novo občinsko volitev.

— (Imenovanja.) Ravnatelj ljubljanske višje gimnazije g. Smolej-a je ministerstvo nauka počastilo z naslovom „šolskega svetovalca“; profesor Vodušek pride iz kranjske spodnje gimnazije na višo gimnazijo v Gorico; gosp. Edvard Hofman pride iz Brežic za c. k. okrajnega sodnika v Metliko.

— (V včerajšnji seji odbora Matičnega) je bila glavna obravnava o predlogu: naj si napravi Matica svojo lastno tiskarnico; za predlog so glasovali, grof Barbo, dr. Jan. Bleiweis, prof. Tušek, Fr. Souvan: Ivan Vilhar, ravnatelj Praprotnik, prof. Kandrnl, prof. Vavrú, monsig. Jeran, prof. Marn, prof. Žakelj, šolski nadzornik Šolar, prof. Vončina, prof. Lésar, dr. Costa, tedaj 15 odbornikov, — zoper so glasovali: dr. Vošnjak, dr. Razlag, župnik Raić, župnik Dav. Trstenjak, prof. Pleteršnik, P. Kozler, dr. Zupanec, prošt dr. Pogacar, tedaj 8 odbornikov; ker pa sklep le obvelja z

večino 2 tretjin, tedaj je padel predlog. O živahni razpravi drugi pot obširno.

— (Za ogled poti, kje naj bi šla železnica iz Ljubljane v Karlovec), sestavljena komisija je v ponedeljek ta ogled iz vojniško-tehničnega ozira pričela v Ljubljani in še tisti dan se odpeljala na Dolensko.

— (Banka „Slovenija“) je že gotova. Ker je čez 3000 delnic podpisanih, je 6. dne t. m. prosila c. kr. deželno vlado, naj imenuje ces. komisarja za ustanovitev banke. — Današnjemu listu je priložen imenik delničarjev te banke.

— (Izlet v Škofjo Loko) napravi „Sokol“ v nedeljo 14. julija čez Medvode (s železnico), Presko, Goričane, Soro, Drago, Pungert, Gosteče, Hosto in Puštal. Popoldne bo ljudska veselica na „Vincarijih“. Izleta se bode vdeležil tudi „Gorenski Sokol“. Ker je vodstvo Rudolfove železnice za ljubljanske deležnike dovolilo na polovico znižano vožnino naj se oglašajo za izkaznice pri ravnatelju izleta g. J. Nollju v dram. pisarnici v čitalnici od četrtega naprej zjutraj od 10. do 12. in popoldne od 2. do 4. ure.

— (Velika „beseda“ na pomoč nesrečnim Čehom) je v čitalnični restavraciji jutri (v četrtek) zvečer. Nadjati se je prav obilega obiska, ker je program jako zanimiv.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Cesarska postava od 1. julija oklicuje predruženje 7 paragrafov brambovske postave od leta 1869. Drugi pot več iz postave.

— Baron Conrad pride iz Linca za ces. namestnika na Dunaj, — baron Weber iz Dunaja v Brno, — grof Sig. Thun iz Brne v Salzburg, — baron Ceschi iz Celovca v Trst. — Nektera teh imenovanj so strahšansk hrup naredila v dunajskem glavnem vladnem časniku „Neue fr. Presse“. To očitno kaže razpor med ministri samimi, ki se pred svetom koljejo, in je znamenje pričetega razdora.

Hrvaško. — Deželni zbor nič kaj prav ne more naprej. Narodna stranka je osnovala adresu na Njegovo Veličanstvo, ki je v soboto imela priti v obravnavo; al vladni (magjaronski) stranki ni bila všeč 4. vrsta, koja kaže, da dežela nima zaupanja do sedanje vlade, in se glasi tako-le: „koje su žalibože duboko uzdrmane vladavinom poslednjih trih godina“. Premembi tega stavka se je hotela národna stranka udati le proti temu, da se tej vrsti doda stavek, ki izrazuje potrebo, da se postavi vlada, ki zaupanje vživa kralja in naroda. Tega pa vladna stranka sopet ni hotela in zato ni bilo zborovanja v soboto. Predvčerajšnjim je bila adresa en bloc sprejeta; potem je bilo včeraj drugo branje adrese, volitev poslancev v ogerski zbor, volitev udov kraljevske deputacije in pa deputacije, koja jutri izroči adresu.

Ogersko. — Volitve še niso dognane; do sobote so Deakovci (vladna stranka) imeli 25 glasov več kakor lani memo levičarjev.

Listnica vredništva. Gosp. J. K.: Poslani popis „štrikarja“ in „jermenarja“ drugi pot pride.

Kursi na Dunaji 9. julija.

5% metaliki 64 fl. 50 kr.	Ažijo srebra 108 fl. 60 kr.
Narodno posojilo 71 fl. 75 kr.	Napoleoniori 8 fl. 88 kr.